

OLIY TA'LIM TIZIMIDA XALQARO TAN OLINGAN TASHKILOTLAR REYTINGLARIGA KIRISH

Mamadaliyev Boburjon Bahodirjon o'g'li

TDYU, Xalqaro huquq va qiyosiy huquqshunoslik fakulteti tyutori

boburmamadaliyev100@gmail.com

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada Oliy ta'lim muassasalari tomonidan xalqaro tan olingan tashkilotlarning reytinglariga kirishda ahamiyat berilishi kerak bo'lgan asosiy jabhalar bayon qilingan.

***Kalit so'zlar:** Reyting, ilmiy tadqiqot, reputatsiya, akademik sifat, o'quv dastur, iqtibos, hamkorli, marketing, ilmiy daraja.*

АННОТАЦИЯ

В этой статье рассказывается основные аспекты, которым следует уделить внимание при попадании высших учебных заведений в рейтинги международно-признанных организаций.

***Ключевые слова:** Рейтинг, исследования, репутация, академическое качество, учебная программа, цитирование, партнерство, маркетинг, ученая степень.*

KIRISH

Har bir universitet uchun xoh u davlat yoki xususiy bo'lishiga qaramay obro' muhim rol o'ynaydi. Bu ariza beruvchilar, ish beruvchilar va investorlar nazarida muassasaning jozibadorligiga ta'sir qiladi. Ko'pchilik milliy universitetlarning reytingdagi yuqori o'rni butun mamlakat imidjini yaxshilaydi va chet ellik talabalarni jalb qiladi, deb hisoblashadi. Buning uchun universitetlar yanada shaffof bo'lishi, shuningdek, ilmiy tadqiqot va kadrlar tayyorlash bo'yicha jahonda qabul qilingan standartlarni joriy etishi kerak.

Ko'pgina davlatlar o'z universitetlarini xalqaro reytinglarda e'tirof etilishi uchun maxsus dasturlarni ishlab chiqadilar. Masalan 2019-yilda "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi president farmoni imzolangan edi. Unga ko'ra 2023-yilga qadar mamlakatimizdagi kamida 10 ta oliy ta'lim muassasasini xalqaro e'tirof etilgan tashkilotlar (Quacquarelli Symonds World University Rankings, Times Higher Education yoki Academic Ranking of World Universities) reytingining birinchi 1 000 ta o'rindagi oliy ta'lim muassasalari ro'yxatiga kiritish vazifasi belgilandi. Natijada 2023-yilga kelib Times Higher Education Xalqaro reytingining Top-1000 ro'yxatida bir nechta universitetlarimiz qayd etildi. Umuman olganda o'zi bu reytinglarga kirish

shunchalik qiyinmi degan savol tug'ilishi mumkin. Biz quyida mazkur reytinglarga kirishda ahamiyat berilishi kerak bo'lgan asosiy jabhalarga to'xtalib o'tamiz.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Universitet uchun yuqori reytingga erishish akademik mukammallikka, tadqiqot ta'siriga va umumiy obro'ga hissa qo'shadigan omillarning kombinatsiyasini o'z ichiga oladi. Kafolatlangan formula bo'lmasa-da, universitetlar o'z reytinglarini yaxshilash uchun odatda qo'llaydigan ba'zi strategiyalar mavjud.

Akademik sifat va reputatsiya:

Fakultetlarning mukammalligi: O'z sohalarida mutaxassis bo'lgan va foydali tadqiqotlar bilan shug'ullanadigan yuqori darajadagi professor-o'qituvchilarni yollash va saqlab qolish.

Talaba sifati: Yuqori reyting natijalarga va o'rganishga ishtiyoqi yuqori bo'lgan talabalarni qabul qilish.

Dasturlar va o'quv rejalari: Zamonaviy sanoat va tadqiqot talablariga javob beradigan qat'iy va innovatsion o'quv dasturlarini ishlab chiqish.

Tadqiqotlar va nashrlar:

Tadqiqot natijalari: Nufuzli jurnallar va konferentsiyalarda nashr etilgan yuqori sifatli tadqiqotlarni ishlab chiqarishga yo'naltirish.

Iqtiboslar: Hamkasblar tomonidan tez-tez iqtibos keltiriladigan, uning kuchi va ta'sirini ko'rsatadigan tadqiqotlarni olib borish.

Hamkorlik: Tadqiqot loyihalari qamrovini va ko'lamini kengaytirish uchun boshqa universitetlar, tadqiqot institutlari va sanoat tarmoqlari bilan hamkorlikni rivojlantirish.

Xalqaro maydonga chiqish:

Global hamkorlik: Xalqaro universitetlar va tadqiqot institutlari bilan hamkorlik va almashinuv dasturlarini yo'lga qo'yish.

Xalqaro talabalar va o'qituvchilar: Butun dunyo bo'ylab turli xil talabalar va o'qituvchilarni jalb qilish, global akademik muhitga hissa qo'shish.

Obyektlar va infratuzilma:

Zamonaviy jihozlar: Zamonaviy laboratoriyalar, kutubxonalar, tadqiqot markazlari va ilg'or tadqiqot hamda o'rganishni qo'llab-quvvatlash uchun texnologik infratuzilmaga sarmoya kiritish.

Obro' va brending:

Marketing va targ'ibot: Universitet yutuqlari, tadqiqot yutuqlari va noyob atributlarini turli kanallar orqali targ'ib qilish.

Bitiruvchilarning muvaffaqiyati: Universitetning shaxslar va jamiyatga ta'sirini ko'rsatish uchun bitiruvchilarning yutuqlarini ko'rsatib berish.

Bitiruvchining ishga joylashishi:

Karyera xizmatlari: Talabalarning ishga joylashishini oshirish uchun ularning amaliy darajasi o‘shirishga yordam berish, amaliyot va amaliy tajriba uchun imkoniyatlar taqdim etish.

Sanoat hamkorliklari: Talabalar uchun foydali martabalarga o‘tish yo‘llarini yaratish uchun sanoat bilan hamkorlikni yo‘lga qo‘yish.

Talaba tajribasi va sharoitlar sifati:

Hayot sifati: Talabalar farovonligi, xavfsizligi va darsdan tashqari mashg‘ulotlarga e‘tibor qaratgan holda ijobiy kampus muhitini yaratish.

Yordam xizmatlari: Talabalarga universitet imkoniyatlarini to‘la ta‘minlash uchun akademik maslahat, maslahat va qo‘llab-quvvatlash xizmatlarini taklif qilish.

Innovatsiyalar va tadbirkorlik:

Texnologiyalar transferi: Texnologiya va intellektual mulkni xususiy sektorga o‘tkazishga ko‘maklashish orqali tadqiqotlarni tijoratlashtirishni rag‘batlantirish.

Startup inkubatorlari: Talabalar va professor-o‘qituvchilarni startaplar va tadbirkorlik faoliyatini boshlashda qo‘llab-quvvatlovchi dasturlarni yo‘lga qo‘yish.

Akkreditatsiyalar va reytinglar: Nufuzli akkreditatsiya qiluvchi organlar tomonidan tan olinishga intilish va tan olingan reyting tizimlarida ishtirok etish, chunki bu universitetning ishonchliligini oshirishi mumkin.

Shuni ta‘kidlash kerakki, yuqori reytingga erishish uzoq muddatli sa‘y-harakatlar bo‘lib, u doimiy majburiyatni, sarmoyani va universitet faoliyatining turli jabhalarida doimiy takomillashtirishni talab qiladi. Shuni ham hisobga olish kerakki, reytinglar turli reyting tashkilotlari tomonidan qo‘llaniladigan metodologiyaga qarab farq qilishi mumkin, shuning uchun universitetlar faqat reytinglarni ta‘qib qilishdan ko‘ra, yaxlit yaxshilashga e‘tibor qaratishlari kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-oktabrdagidagi PF-5847-sonli “O‘zbekiston Respublikasi oliy ta‘lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi Farmoni. / Qonun hujjatlari ma‘lumotlari milliy bazasi, 09.10.2019-y., 06/19/5847/3887-son;
2. <https://trends.rbc.ru/trends/education/5d6965ba9a794773337665ff>
3. <https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings>